

- I. Harita çiziminde Dünya ile ilgili unsurlardan bazılarının bozulmaya uğraması
II. Aynı anda Dünya'nın yarısının gündüzü, diğer yarısının geceyi yaşaması
III. Hep aynı yöne doğru hareket edildiğinde, tekrar başlangıç noktasına ulaşılması
IV. Kutupların buzlarla kaplı olması
V. Dinamik basınç kuşaklarının oluşması

1) Yukarıdakilerden hangisinin oluşumu

Yerküre'nin şekliyle açıklanamaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Yerküre'nin şekline bağlı olarak Güneş ışınlarının yere düşme açısı Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe küçülür.

2) Aşağıdakilerden hangisi, bu açı değişiminden etkilenen durumlardan biri sayılmaz?

- A) Kalıcı kar sınırı
B) Sıcaklık
C) Deniz suyunun tuzluluk oranı
D) Yer çekimi
E) Termik basınç kuşakları

3) Aşağıdakilerden hangisi, Dünya'nın şeklinin sonuçları arasında yer almaz?

- A) Yeryüzünde birbirine paralel iklim kuşaklarının oluşması
B) Gece ve gündüzün birbirini izlemesi
C) Sıcaklığın Ekvator'dan kutuplara doğru azalması
D) Ekvator'da termik alçak basınç kuşağının oluşması
E) Aydınlanma dairesinin oluşması

4) Dünya'nın şekli aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili değildir?

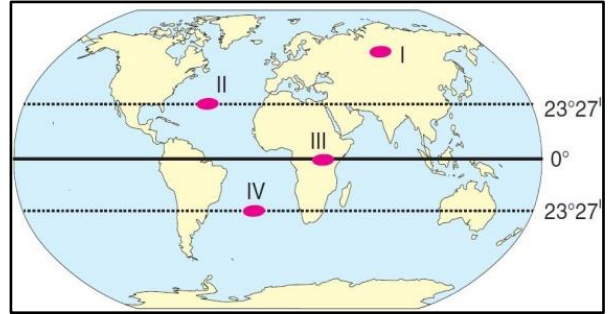
- A) Haritalardaki bozulmada
B) Doğuda yerel saatin daha ileri olmasında
C) Yerden yükseldikçe görülebilen alanın genişlemesinde
D) Enlem faktörünün ortaya çıkmasında
E) Ekvator'daki termik basınç kuşağında

Aşağıdaki tabloda bazı paralel dereceleri ve çevre uzunlukları yaklaşık olarak verilmiştir.

Paralel Derecesi	Çevre Uzunluğu (km)
0°	40.076
45°	28.400
60°	20.035
90°	0

5) Buna göre, paralellerin çevre uzunluklarının eşit olmamasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünya'nın Güneş etrafındaki hareketi
B) Başlangıç paraleli
C) Eksen eğikliği
D) Dünya'nın geoit şekli
E) Gece-gündüz süreleri

6) Yukarıdaki Dünya haritasında numaralandırılan yerlerle ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) II ve IV'te çizgisel hız eşittir.
B) III'te Güneş'in ufukta kalma süresi en kısadır.
C) I'de Kutup Yıldızı'nın görünüm açısı en büyüktür.
D) I'den III'e gidildikçe yer çekimi azalır.
E) Noktaların dördünde de kalıcı kar sınırı aynıdır.

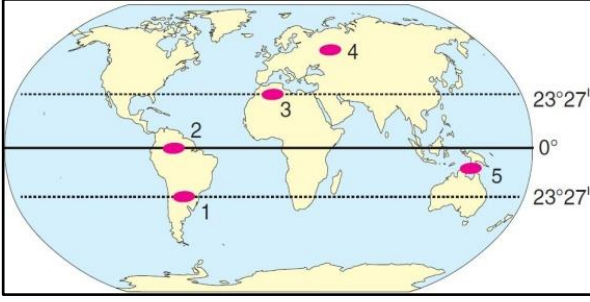
Dünya'nın;

- Ekvator yarıçapı 6378 km
- Kutuplar yarıçapı 6357 km'dir.

7) Bu durum aşağıdakilerden hangisi üzerinde doğrudan etkili olmuştur?

- A) Rüzgâr yönü B) Nem oranı
C) Görelî konum D) Yer şekilleri
E) Yer çekimi ivmesi

8) Ekvator'un Güneş ışınlarını dik aldığı varsayıldığında, yukarıdaki haritada numaralanmış alanlardan hangisinde gölge boyunun daha uzun olacağı söylenebilir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

9) Yerküre'nin kutup yarı çapı ile Ekvator yarı çapı birbirine eşit olsaydı, aşağıdaki değişikliklerden hangisi gerçekleşmezdi?

- A) Ekvator çevresi ile herhangi bir meridyen dairesinin çevresi eşit olurdu.
B) Yer çekimi her yerde eşit olurdu.
C) Cisimlerin kütleli ağırlığı enleme göre değişmezdi.
D) Ekvatorla kutupların merkeze uzaklığı aynı olurdu.
E) Ekvatorial bölgenin sıcaklığı artardı.

10) Dünya'nın şekli aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili değildir?

- A) Meridyenler arası mesafede
B) Paralel çemberlerinin boyunda
C) Şafak-gurup süresinde
D) Sıcaklığın yeryüzüne dağılımında
E) Meltem rüzgârlarının oluşumunda

11) Dünya'nın şeklinin aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olduğu söylenemez?

- A) Paralellerin boyu B) Yer çekimi
C) Şafak - gurup süresi D) Çizgisel hız
E) Karaların oranı

12) Aşağıdaki ülkelerin hangisinde, Yer'in kendi eksenini etrafındaki dönüş hızının daha fazla olduğu söylenebilir?

- A) Norveç B) Kanada C) Endonezya
D) Rusya E) İsveç

Merkezler	Çizgisel Hız (Km/saat)
I	1500
II	1100
III	850
IV	500
V	10

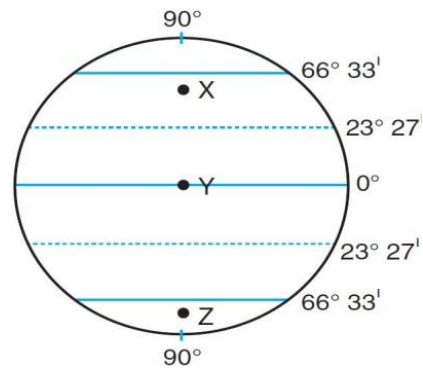
Yukarıdaki tabloda beş farklı merkezde, Dünya'nın kendi eksenini etrafındaki çizgisel dönüş hızı verilmiştir.

13) Buna göre, Ekvator'a en uzak ve en yakın merkezler sırasıyla aşağıdakilerden hangisinde bir arada verilmiştir?

- A) I ve IV B) II – III C) V – III
D) III – IV E) V – I

14) Aşağıdaki olgulardan hangisi, diğer dördünün nedeni olarak gösterilebilir?

- A) Yer çekiminin Ekvator'da az, kutuplarda fazla olması
B) Cisimlerin ağırlığının Ekvator'dan kutuplara gidildikçe artması
C) Yerküre'nin Ekvator'da şişkin, kutuplarda basık olması
D) Yerküre üzerinde çizilebilecek en uzun çemberin Ekvator olması
E) Yer'in merkezinin kutuplara yakın, Ekvator'a uzak olması

15) Yukarıdaki şekil üzerinde belirlenmiş noktalarda yaşanan alacakaranlık süresi, aşağıdakilerin hangisinde en uzun olandan en kısa olana doğru verilmiştir?

- A) X – Y – Z B) Z – X – Y C) Y – X – Z
D) Y – Z – X E) Z – Y – X

